

Kristiansand kommune

Kristiansand, 16.2.2024

Dette brevet sendes på vegne av Agder botaniske forening, DNT Sør, Naturvernforbundet i Agder, Norges jeger- og fiskerforbund Aust-Agder, Norges jeger- og fiskerforbund Vest-Agder, Norsk zoologisk forening Sørlandsavdelingen.

Høringsuttalelse fra FNF Agder – til offentlig ettersyn av planforslag for E18 Ytre Ringvei

Planid: 1580 / Saksnummer PLAN-20/05832

Planforslaget til ny E18 Ytre Ringvei er ute til offentlig ettersyn, og Forum for natur og friluftsliv (FNF) Agder ønsker å gi innspill til dette arbeidet. Vi er et regionalt samarbeidsnettverk mellom natur- og friluftslivsorganisasjoner som utgjør omtrent 23 000 mennesker som vi representerer i Agder, som jobber for å ivareta natur- og friluftslivsinteresser. Vi ønsker bl.a. å sitere Regjeringen når de har «*i sin politiske plattform lagt til grunn at klima og natur skal være en ramme rundt all politikk*» - som viktig premis for [stortingsmeldinger for klima og naturmangfold](#). Videre vil vi bidra med følgende:

FNF Agder oppfordrer til å revurdere hele prosjektet for å unngå ødeleggelse av verdifull natur og negativ påvirkning på klima- og miljømål. Fordi vi må adressere de betydelige miljøutfordringene og interessekonfliktene som kan identifiseres i dette forslaget. F.eks. ser vi at prosjektets utslipp kan hindre Kristiansand kommune i å nå sine klimamål, med betydelige utslipp fra bygging, vedlikehold, og økt trafikk. Selv om Ytre ringvei kan bidra til å redusere gjennomkjøringstrafikk og potensielt forbedre bymiljøet, vil vi peke på økt bilbruk som en bekymring.

Håndtering av vår tids største utfordringer; tap av naturmangfold og klimagassutslipp, må alltid ses i sammenheng. Det betyr at alle tiltak for å bidra til klimamålene også må beskytte naturmangfold, og omvendt. Dette er sentralt for å følge opp vår internasjonale naturavtale, og for å sikre en helhetlig, langsiktig og rettferdig klima- og naturpolitikk. Hvordan svarer forslaget på dette?

Vi forstår at det er utført klimagassberegninger som viser betydelige utslipp, både fra byggefasen og drift. **FNF Agder ber om at tiltak identifiseres for å minimere prosjektets karbonfotavtrykk.**

FNF Agder er bekymret for at negative konsekvenser, utfordringer og interessekonflikter spesielt relatert til massedisponering og konsekvenser for natur, miljø og friluftsliv ikke kan forsvares / er i utakt med hva som kan oppnås av positive effekter. Vi ser at kommunen bl.a. vektlegger at overskuddsmassene må brukes til samfunnsnyttige tiltak og at deponering i urørt natur uten samfunnsnyttig etterbruk ikke anbefales. Vi finner at det er anslått et masseoverskudd på ca. 3 millioner m³ steinmasser fra tunnelsprengning. Som er mye! Det er også bekymringer rundt store

klimagassutslipp fra prosjektet, selv om det også anerkjennes at veien kan gi samfunnsgevinster. Svarer prosjektet tilstrekkelig på balanseforholdet mellom samfunnsnytte og miljøhensyn?

Vi oppfatter at det er usikkerhet rundt hvilken løsning for massedisponering som vil bli valgt. Utfylling i Øygardsvatnet anses som mindre gunstig for vannmiljøet og kan være i konflikt med vannforskriften § 12, med risiko for vannforurensning og negativ påvirkning på nedstrøms resipienter. Det kan føre til endringer i flomforhold og/eller tørkeperioder i nedstrøms vassdrag. **FNF Agder vil be om at det unngås løsninger som kan forringe vannkvaliteten og økosystemet i og rundt Øygardsvatnet.**

Vi er også bekymret for utfylling ved Øygardsvatnet pga. negative konsekvenser for friluftsliv.

Andre alternativer for deponi er vi også skeptisk til, f.eks. utfylling i skogsområder (Alternativ B), siden det vil påvirke viktige naturtyper, inkludert potensielt rødlistede arter og naturtyper med sentral økosystemfunksjon. Alternativt utfyllingsområde i sjø vil påvirke viktige hekkeområder for sjøfugl og kan influere negativt på laksebestanden i elva Otra.

Miljøplanen som skal oppdateres gjennom anleggsfasen, med fokus på oppfølging av vannmiljøet, må inkludere strenge overvåkingsrutiner og klare definerte grenseverdier for å sikre at miljøtilstanden opprettholdes og at avbøtende tiltak er tilstrekkelige og effektive. Kan tiltak foreslått i fagrapporten "hydrologiske vurderinger ved masselagring" implementeres for å minimere negative effekter på vannmiljøet og sikre at miljøtilstanden i vassdragene ikke forringes permanent?

Føre-var-prinsippet er spesielt viktig når det gjelder å forhindre uopprettelig skade på naturverdier, sårbare arter/naturtyper, og viktige habitat og viltområder. Prinsippet bør legges til grunn.

FNF Agder må presisere viktigheten av å beskytte natur og vannmiljø. Grundige undersøkelser og kartlegginger må utføres for å forstå de potensielle konsekvensene for det biologiske mangfoldet og vannforekomster. Alle offentlige vedtak som kan påvirke naturmangfoldet, inkludert vassdrag med ørret og laks, skal vurderes nøye etter prinsippene i naturmangfoldloven.

Det bør kreves miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder i alle faser av prosjektet fra tunnelbygging til håndtering av steinfyllinger. Det må inkludere bruk av sedimentasjonsbassenger og andre tiltak for å minimere forurensning og skade på nærliggende vannforekomster. Fokus på overvannshåndtering og bruk av blågrønne løsninger er et viktig aspekt som vi vil gi støtte til. Det er viktig å sikre at overvann fra prosjektet renses, og at tiltak er dimensjonert for å håndtere forventede endringer i klima og nedbørsregime. Videre bør det vektlegges behov for tiltak ved massedeponier for å forhindre forurensning og negative effekter på nærliggende vannforekomster og økosystemer.

Vi oppfatter at viktige friluftslivsområder som marka, og Narviga og områdene nord for Dalane blir i liten, eller nesten ingen, grad berørte siden store deler av det foreslåtte veitiltaket er planlegges i tunnel. Dette er endringer fra hvordan traséen er lagt i kommuneplanen, og de anses som positivt siden det kan redusere den direkte påvirkningen på de nærliggende friluftsområdene. Det er likevel bekymringer knyttet til tilgjengelighet og kvaliteten, spesielt tilknyttet massedisponeringsområdene.

Vi ønsker våre innspill nøye vurdert i det videre arbeidet!

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Agder

Carina Reiersen Ausdal
Koordinator i FNF Agder